

ECDC RICHTSNOER

Behandeling van contacten van MDR TB- en XDR TB-patiënten

Samenvatting

Probleemstelling

Multiresistente tuberculose (MDR-TB) en extreem medicijnresistente tuberculose (XDR-TB) vormen een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid en een groot probleem voor de preventie en controle van tuberculose in de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte (EU/EER). Omdat het aantal mensen met MDR-TB en XDR-TB toeneemt, neemt ook het aantal contacten toe; en het zijn juist de contacten die geïdentificeerd en op de goede manier moeten worden behandeld. De behandeling van contacten van patiënten met MDR-TB- en XDR-TB is vooral moeilijk omdat de wetenschappelijke basis voor de beste behandeling bijzonder smal is.

Richtsnoer voor de volksgezondheid

Dit document presenteert de meest recente wetenschappelijke gegevens en de adviezen van deskundigen over de problemen bij de behandeling van contacten van patiënten met MDR-TB en XDR-TB. De doelgroep van dit document bestaat uit volksgezondheidsdeskundigen en beleidsmakers in de lidstaten van de EU/EER, die nationale richtlijnen ontwikkelen of aanbevelingen doen voor de behandeling van MDR-TB- en XDR-TB-contacten.

Twee mogelijkheden

Bij medicijngevoelige TB is aangetoond, dat het risico van de ontwikkeling van TB bij besmette contacten verminderd kan worden door preventieve behandeling van personen met latente TB-infectie (LTBI). Dit concept geldt ook voor MDR TB en XDR TB, maar de waarde ervan wordt beperkt door het huidige gebrek aan geneesmiddelen die werkzaam zijn tegen infectie met MDR-TB en XDR-TB en die voor overigens gezonde mensen een aanvaardbaar bijwerkingenprofiel hebben.

Het alternatief van preventieve behandeling is het verstrekken van informatie en een zorgvuldige klinische controle van de geïdentificeerde contacten met latente TB-infectie. Zo worden de symptomen van TB in een vroeg stadium opgespoord en kan de behandeling zo snel mogelijk worden gestart als de ziekte zich zou ontwikkelen.

Gebrek aan solide bewijs

De wetenschappelijke basis voor preventieve behandeling van MDR-TB en XDR-TB is bijzonder smal. Onderzoeken naar de baten en bijwerkingen van preventieve behandeling zijn niet overtuigend. Het gebrek aan solide bewijs is een beperking bij het opstellen van richtsnoeren over dit onderwerp, de aanbevelingen zijn vooral gebaseerd op de adviezen van deskundigen. Omdat preventieve behandeling met de beschikbare geneesmiddelen op grond van de huidige wetenschappelijke gegevens niet verworpen, maar ook niet ondersteund kan worden, wijzen wij er met nadruk op dat beide bovengenoemde mogelijkheden voor behandeling van MDR-TB en XDR-TB van toepassing blijven.

Adviezen van deskundigen

De commissie van deskundigen ondersteunt beide mogelijkheden: preventieve behandeling en/of zorgvuldige klinische observatie. Bij de advisering hanteert de commissie van deskundigen als hoofdbeginsel dat een uitgebreide risicobeoordeling deel moet uitmaken van de evaluatie van het MDR-TB of XDR-TB-contact. Bij de individuele risicobeoordeling moet rekening worden gehouden met het volgende: het risico op progressie tot TB bij het MDR-TB-contact, het gevoeligheidsspectrum van de infectiebron en het risico op bijwerkingen bij het contact als gekozen wordt voor preventieve behandeling. Voor XDR-TB zijn de beschikbare doseringsschema's zeer beperkt en de werkzaamheid ervan is niet bewezen; daarom is in die gevallen observatie de meest voor de hand liggende keuze.

Conclusie

De behandeling van contacten van MDR-TB- of XDR-TB-patiënten dient gebaseerd te zijn op een uitgebreide individuele risicobeoordeling, waarbij rekening wordt gehouden met de individuele risico's en baten bij het afwegen van de voor- en nadelen van preventieve behandeling.

Er bestaat een dringende behoefte aan nader onderzoek, vooral op de volgende twee gebieden: onderzoek naar de voordelen van preventieve behandeling van MDR-TB- en XDR-TB-contacten en een kosten-batenanalyse van de invoering van preventieve behandeling in de lidstaten van de EU/EER. Wij weten dat lopend onderzoek het effect van preventieve medicatie lijkt aan te tonen, maar de resultaten moeten nog worden bevestigd in groter onderzoek en andere settings. Bovendien kunnen er nieuwe geneesmiddelen beschikbaar komen voor de behandeling van MDR TB, waardoor deze richtsnoeren zullen moeten worden herzien.